ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ЗНТУ

_____ С. Б. Бєліков

"09" січня 2007 р.

П О Л О Ж Е Н Н Я

ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ ЧАСТИНУ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

2007

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення регулює наукову, науково-технічну діяльність (далі - ННТД) науково-дослідної частини (далі - НДЧ) та наукових структурних підрозділів Запорізького національного технічного університету (далі - ЗНТУ). Положення визначає: порядок управління науково-дослідними, дослідно-конструкторськими та технологічними роботами (послугами); організацію науково-технічної діяльності наукових структурних підрозділів, використання результатів наукової та науково-технічної діяльності у навчальному процесі.

1.2 Наукова, науково-технічна діяльність є невід'ємною складовою діяльності ЗНТУ, що забезпечує інтеграцію освіти і науки.

1.3 При організації та проведенні науково-дослідних робіт науково-дослідна частина університету керується Конституцією (254 к/96-ВР), законами України, постановами та розпорядженнями Кабінету Міністрів, Указами Президента України, наказами та інструкціями Міністерства освіти і науки, цим Положенням та статутом ЗНТУ, наказами ректора.

1.4 Згідно зі ст.1 Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" (1977-12):

- наукова діяльність – інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань. Основними її формами є фундаментальні та прикладні наукові дослідження.
- науково-технічна діяльність – інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань у всіх галузях техніки і технології. Її основними формами (видами) є науково-дослідні, дослідно-конструкторські, технологічні роботи (послуги), виготовлення дослідних зразків або їх партій, а також інші роботи, пов'язані з доведенням наукових та науково-технічних знань до стадії практичного їх використання.

1.5 Науково-дослідна частина має круглу печатку із зазначенням своєї назви та назви ЗНТУ, яка знаходиться у розпорядженні начальника НДЧ.

2 МЕТА, ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ НДЧ

2.1 Основною метою ННТД ЗНТУ є одержання і використання нових наукових знань з метою створення суспільно корисних наукових результатів, забезпечення якісної підготовки фахівців для відповідних галузей економіки, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації; розв'язання комплексних задач у сфері наукового, технологічного розвитку; впровадження та використання в Україні і на світовому ринку наукових і науково-практичних результатів.

2.2 Основними завданнями ЗНТУ у галузі наукової, науково-технічної діяльності є:

2.2.1 Розвиток фундаментальних досліджень у галузі природничих, гуманітарних, соціально-економічних наук з метою їх подальшого використання для розвитку пріоритетних напрямів науки і техніки, суспільного розвитку та

розбудови економіки країни. Виконання прикладних досліджень і розробок з метою ефективного використання і розвитку наукового потенціалу, залучення додаткових коштів для вирішення соціальних та інших завдань галузі.

2.2.2 Дослідження і розробка теоретичних та методологічних основ формування і розвитку вищої освіти, підсилення впливу науки на вирішення завдань освіти і виховання, збереження і зміцнення визначального характеру науки в розвитку суспільства, культури, економіки.

2.2.3 Підтримка існуючих та формування нових наукових шкіл.

2.2.4 Здійснення заходів щодо підтримки наукових досліджень молодих учених та обдарованих студентів, залучення їх до наукових шкіл.

2.2.5 Забезпечення підготовки у ЗНТУ кваліфікованих фахівців, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації на основі новітніх досягнень науково-технічного прогресу.

2.2.6 Ефективне використання наукового і науково-технічного потенціалу ЗНТУ для вирішення пріоритетних завдань оновлення виробництва та проведення соціально-економічних перетворень.

2.2.7 Розвиток нових, прогресивних форм науково-технічного співробітництва із закордонними і вітчизняними осередками академічної та галузевої науки з метою спільного вирішення найважливіших науково-технічних завдань, створення високих технологій і розширення використання наукових розробок ЗНТУ у промисловості.

2.2.8 Розвиток інноваційної діяльності для створення наукоємної науково-технічної продукції та конкурентоспроможних зразків нової техніки і матеріалів, орієнтованих на ринок високих технологій.

2.2.9 Сприяє захисту інтелектуальної власності та авторських прав дослідників як основи зміцнення і розвитку науки, виходу на світовий ринок високотехнологічної продукції.

2.2.10 Модернізація та оновлення експериментально-виробничої бази ЗНТУ та ефективне її використання.

2.2.11 Організація інформаційної діяльності та популяризація досягнень науки ЗНТУ через засоби масової інформації, мережу інтернет.

2.2.12 Проведення кон'юнктурних досліджень ринку наукових послуг, патентно-ліцензійної роботи, здійснення маркетингового, інформаційного забезпечення.

2.2.13 Розроблення та наповнення змісту стандартів вищої освіти з урахуванням досягнень світової науки і техніки

3 НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ СТРУКТУРИ ТА КЕРІВНИЦТВО

3.1 Для організації та координації ННТД у ЗНТУ згідно зі статутом створена науково-дослідна частина (далі НДЧ).

3.2 До складу науково-дослідної частини входять:

- науково-дослідна лабораторія пресування і штампування кольорових та рідких порошкових металів;

- науково-дослідна лабораторія зносостійких і холодостійких сталей та стопів;
- науково-дослідна лабораторія підвищення зносостійкості деталей машин і обладнання;
- науково-дослідна лабораторія підвищення стійкості обладнання целюлозно-паперового виробництва;
- науково-дослідна лабораторія стійкості склоформ;
- науково-дослідна лабораторія технічного діагностування ПТМ;
- науково-дослідна лабораторія автоматизованих систем керування технологічними процесами;
- науково-дослідна лабораторія матеріалознавства та підвищення довговічності деталей машин технологічними засобами;
- науково-дослідна лабораторія динамічних випробувань;
- тимчасові наукові групи при кафедрах.

3.3 Структурні наукові підрозділи ЗНТУ діють на основі статуту ЗНТУ, створюються наказом ректора і знаходяться в підпорядкуванні проректора з наукової роботи.

3.4 Структурні наукові підрозділи ЗНТУ здійснюють свою діяльність відповідно до затверджених ректором положень про них, які регламентують права і обов'язки керівників цих підрозділів.

3.5 Виконання програм та проектів фундаментальних і прикладних досліджень, прикладних розробок у ЗНТУ здійснюються колективами (тематичними групами, творчими колективами тощо), до складу яких входять наукові та науково-педагогічні працівники, докторанти і аспіранти, студенти, допоміжний персонал та в разі потреби залучаються фахівці інших організацій.

3.6 Організацію та безпосереднє керівництво виконанням програми або проекту досліджень і розробок здійснюють наукові керівники. У разі потреби можуть призначатись також відповідальні виконавці програм і проектів, наукові консультанти, інші відповідальні особи.

3.7 Організацію ННТД у ЗНТУ та її безпосереднє керівництво здійснює проректор з наукової роботи в межах делегованих ректором повноважень.

3.8 Поточною діяльністю НДЧ керує її начальник, що підпорядкований проректору з наукової роботи.

3.9 Управління та організація ННТД у ЗНТУ здійснюється через створені у НДЧ підрозділи:

- науково-технічний відділ з організації виконання науково-дослідних робіт (далі – НТВ);
- патентно-інформаційний відділ (далі – ПІВ);
- відділ стандартизації, метрології і наукового обладнання.

На науково-технічний відділ з організації виконання науково-дослідних робіт покладається вирішення наступних завдань:

- організація проведення конкурсу НДР, що фінансуються із загального фонду державного бюджету;

- формування річних тематичних планів НДДКР, що виконуються по загальному (теми) та спеціальному (госпдоговори) фондах державного бюджету;
- формування штатних розписів та кошторисів по НДДКР та затвердження їх в МОНУ;
- підготовка бюджетних запитів по загальному та спеціальному фондах держбюджету;
- контроль за дотриманням нормативних вимог, комплектністю і якістю оформлення документації по НДДКР, порядком її узгодження;
- контроль за раціональним використанням коштів, штатів;
- аналіз фінансово-господарського стану за кожною темою, госпдоговором.

Патентно-інформаційний відділ вирішує такі основні задачі:

- забезпечення захисту і правомірного використання об'єктів інтелектуальної власності, що відповідають потребам вітчизняного та світового ринку.
- організація патентно-ліцензійної і раціоналізаторської роботи;
- інноваційна діяльність;
- науково-технічна пропаганда;
- довідково-інформаційна робота;
- науковий аналіз і узагальнення науково-технічної інформації;

Відділ стандартизації, метрології і наукового обладнання, завданням якого є забезпечення єдності вимірювань і достовірності їх результатів під час виконання науково-дослідних робіт, а також контроль за виконанням метрологічних норм та правил під час виконання НДР і в господарчій діяльності університету.

Діяльність ЗНТУ вважається як така, що має важливе значення для розвитку науки, економіки і виробництва та включена до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави.

3.10 Бухгалтерський облік діяльності НДЧ здійснюють служби бухгалтерії ЗНТУ, своєчасно надаючи інформацію про фінансовий стан господарчої діяльності НДЧ проректору з НР і начальнику НДЧ, які приймають рішення і несуть персональну відповідальність за результати функціювання НДЧ.

4 ФІНАНСУВАННЯ

4.1 Для здійснення ННТД запроваджується принцип багатоканального фінансування, у тому числі з використанням можливостей, які надає входження України в міжнародний науковий простір.

4.2 Джерелами фінансування ННТД у ЗНТУ є кошти державного бюджету та кошти, одержані на виконання науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, надання освітніх і наукових послуг на замовлення юридичних та фізичних осіб, інші джерела відповідно до чинного законодавства.

4.3 Наукові дослідження і розробки ЗНТУ, що проводяться за рахунок коштів державного бюджету, фінансуються Міністерством освіти і науки України за відповідною бюджетною програмою.

5 ПЛАНУВАННЯ, ОРГАНІЗАЦІЯ І ОБЛІК

5.1 Управління науковою і науково-технічною діяльністю здійснює Міністерство освіти і науки України в межах його повноважень. Поточне та перспективне планування наукової та науково-технічної діяльності здійснює ЗНТУ.

5.2 Планування наукових досліджень і розробок здійснюється відповідно до основних науково-технічних напрямів. Основою планування науково-дослідної діяльності є тематичний план науково-дослідних робіт.

5.3 ЗНТУ самостійно здійснює поточне та перспективне планування ННТД відповідно до затвердженого ректором і узгодженого з Міністерством освіти і науки України тематичного плану.

Фундаментальні дослідження, прикладні розробки, розробки, що сприяють розвитку інноваційної діяльності ЗНТУ та фінансуються за рахунок коштів загального фонду державного бюджету, включаються до тематичного плану на підставі проходження конкурсного відбору.

5.4 Фінансово-господарська діяльність ННТД здійснюється на підставі затверджених Міністерством освіти і науки України кошторисів ЗНТУ за відповідними бюджетними програмами.

5.5 Кошторис є основним плановим документом бюджетної установи, який надає повноваження щодо отримання надходжень і здійснення видатків, визначає обсяг і спрямування коштів для виконання бюджетною установою своїх функцій та досягнення цілей, визначених на бюджетний період відповідно до бюджетних призначень.

5.6 Планування витрат на проведення науково-дослідних та науково-конструкторських робіт (далі - НДДКР) здійснюється ЗНТУ самостійно на основі розрахунків, результати яких відображаються в калькуляції кошторисної вартості в цілому за темою, з виділенням вартості робіт (послуг), які підлягають виконанню у поточному бюджетному році.

5.7 Документальне оформлення операцій, пов'язаних з виконанням НДДКР або наданням платних послуг у сфері наукової, науково-технічної діяльності, забезпечення їх обліку та складання звітності здійснюється відповідно до вимог Бюджетного кодексу України (2542-14), Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 N 228 (228-2002-п) (із змінами), та інших нормативно-правових актів.

5.8 Науково-дослідні, дослідно-конструкторські роботи, що виконуються за рахунок коштів державного бюджету, підлягають обов'язковій реєстрації в Українському інституті науково-технічної і економічної інформації відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 31.03.92 N 162 (162-92-п) "Про державну реєстрацію науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій".

5.9 За підсумками виконаних наукових досліджень ЗНТУ складає відповідні звіти, видає збірки наукових праць, доповідей і тез доповідей на наукових конференціях, анотацій завершених НДДКР.

6 ВИКОНАВЦІ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ, ДОСЛІДНО-КОНСТРУКТОРСЬКИХ РОБІТ

6.1 Суб'єктами наукової, науково-технічної діяльності у ЗНТУ є штатні наукові та науково-педагогічні працівники, науково-технічні працівники, докторанти, аспіранти, студенти, стажисти-дослідники, керівний склад навчального закладу, спеціалисти, що здійснюють організацію та координацію досліджень і розробок, підготовку фахівців вищої кваліфікації.

6.2 До виконання наукових, науково-технічних робіт у ЗНТУ можуть залучатися фахівці наукових установ, підприємств та організацій Національної та галузевих академій наук, інші фахівці, що мають відповідну кваліфікацію.

6.3 Науково-педагогічні, наукові працівники виконують дослідження та розробки відповідно до національних, державних, галузевих та інших програм і проектів, тематичних та координаційних планів, договорів, завдань (технічних завдань), індивідуальних планів, несуть відповідальність за якість і своєчасність їх виконання, наукову та практичну цінність, суспільну та економічну корисність наукових і науково-практичних результатів.

6.4 Складовою науково-технічного потенціалу ЗНТУ є науковий доробок студентів, який відповідно до чинного законодавства передбачає: науково-дослідну роботу, що включена в графік навчального процесу (курсові, дипломні роботи, практичні лабораторні заняття, виробнича практика з елементами дослідницького характеру), та роботу, що індивідуально виконується поза графіком навчального процесу.

7 МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

7.1 ЗНТУ здійснює науково-технічне співробітництво з навчальними закладами, організаціями, фірмами та фондами зарубіжних країн, інші види наукового співробітництва відповідно до чинного законодавства України.

7.2 Міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво ЗНТУ спрямовано на:

- залучення до співпраці закордонних замовників та інвесторів, укладання та виконання угод про співробітництво із закордонними університетами, фірмами, фондами та іншими організаціями на проведення досліджень і розробок;
- залучення коштів закордонних замовників та міжнародних фондів і грантів для фінансування ННТД;
- одержання конкурентоспроможних на світовому ринку науково-прикладних результатів, розробку високоефективної науково-технічної продукції;
- трансфер на світовий ринок наукової та науково-технічної продукції, здійснення маркетингу, участь у міжнародних виставках та ярмарках;

- забезпечення проходження науковими, науково-педагогічними працівниками, докторантами, аспірантами та обдарованими студентами наукового стажування за кордоном, ознайомлення з передовими світовими досягненнями техніки і технологій, приладами та науковим обладнанням;
- публікацію за кордоном у провідних наукових та науково-технічних виданнях наукових результатів, які не є конфіденційною інформацією;
- організацію та участь у міжнародних наукових та науково-практичних конференціях, семінарах, симпозіумах;
- висування провідних учених ЗНТУ на здобуття міжнародних премій.

8 ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ТА ЗВ'ЯЗКИ

8.1 Здійснення підготовки спеціалістів сумісно з навчальним процесом на основі використання останніх досягнень науки та техніки відповідно з напрямками науково-технічного прогресу і соціально-економічною потребою в спеціалістах нового рівня.

8.2 Розробка і впровадження в навчальний процес нових технічних засобів навчання, створених за результатами наукових досліджень.

8.3 Проведення на базі наукових підрозділів ЗНТУ різноманітних форм навчальної роботи: дипломного та курсового проектування, навчальної та виробничої практики, цільового використання в процесі навчання наукової апаратури, обчислювальної техніки та інше.

8.4 Залучення студентів до участі в науково-дослідних і проектно-конструкторських роботах, що виконуються науковими структурними підрозділами.

8.5 В межах своєї компетенції НДЧ взаємодіє з відділами: кадрів, бухгалтерії, планово-фінансовим, юридичним, маркетингу, діловодства та іншими.

9 ПРАВА

9.1 Надавати рекомендації з організації та проведення НДДКР.

9.2 Вимагати від інститутів, кафедр, підрозділів, керівників НДДКР подання необхідних матеріалів для аналізу науково-технічної діяльності, статистичного та оперативного обліку та інших матеріалів, необхідних для виконання функцій НДЧ.

9.3 Контролювати наукову, науково-дослідну, науково - технічну діяльність інститутів, кафедр, підрозділів.

9.4 Забезпечити набуття ЗНТУ майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності, що створені в результаті його наукової, науково-технічної та науково-дослідної діяльності.

9.5 По результатах науково - технічної діяльності НДЧ подавати проекти наказів на заохочення, преміювання співробітників НДЧ, а також призначення

керівників, відповідальних виконавців тем та госпдоговорів, розподіл фінансування за темами.

9.6 Подавати документи статистичної звітності, звіти з науково-технічної діяльності НДЧ.

9.7 Вести переписку з МОН України, підприємствами, організаціями.

9.8 Вказівки НДЧ в межах функцій, передбачених цим Положенням, з науково-технічної діяльності є обов'язковими до керівництва та виконання інститутам, кафедрам, підрозділам, науковим групам.

10 ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

10.1 Керівництво НДЧ не менше одного разу на рік інформує науково-технічну раду університету про результати наукової і господарчої діяльності НДЧ за поточний період.

10.2 Вся повнота відповідальності за якість та своєчасність виконання функцій за цим Положенням покладається на начальника науково-дослідної частини.

10.3 Ступінь відповідальності інших співробітників встановлюється посадовими інструкціями.

Розроблено:

Начальник НДЧ

В. М. Сажнєв

Начальник НТВ

Л. М. Денисенко

Узгоджено:

Проректор з НР

Ю. М. Внуков

Начальник юридичного відділу – головний юрисконсульт

Т. М. Петрова